

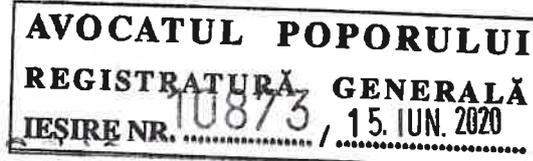
ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

*Domnului Nelu TĂTARU, Ministru
Ministerul Sănătății*

RECOMANDARE
Nr. 120 din 15. IUN. 2020 2020

referitoare la asigurarea urgențelor medico-dentare în cadrul structurilor de primire urgență UPU din cadrul spitalelor regionale și județene de urgență, respectiv la respectarea drepturilor prevăzute de art.225 din Legea reformei sănătății nr.95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, s-a sesizat din oficiu, în temeiul art. 16 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, având în vedere faptul că, pe site-ul oficial al al postului național de televiziune Pro TV, în data de 06 aprilie 2020, a fost publicat un articol intitulat „*Situație gravă în țară. Unde se pot trata pacienții cu probleme stomatologice*”, conform căruia „*cei care au dureri de dinți în această perioadă (în starea de urgență, n.n.) trăiesc un adevărat chin. Cabinetele stomatologice au fost închise, iar pacienții pot cere ajutor doar la serviciile de urgență, din spitale în data de 16 aprilie 2020*”.

În contextul art.34 din Constituția României, privind dreptul la ocrotirea sănătății, Instituția Avocatul Poporului a întreprins demersuri scrise la Ministerul Sănătății și Colegiului Medicilor Stomatologi din România raportat la modul în care sunt asigurate urgențele stomatologice către cetățeni, la nivelul întregii țări.

Ca urmare, Ministerul Sănătății a comunicat faptul că a fost emis **Ordinul ministrului sănătății privind aprobarea condițiilor de funcționare a cabinetelor stomatologice pentru efectuarea intervențiilor stomatologice de urgență în perioada stării de urgență determinată de epidemia de COVID-19** (s.n.), elaborarea condițiilor menționate realizându-se cu sprijinul Comisiei de medicină dentară și al Colegiului Medicilor Stomatologi din România.

De asemenea, în urma raportărilor comunicate de către direcțiile de sănătate publică, Ministerul Sănătății a informat instituția Avocatul Poporului cu privire la cabinetele de medicină dentară care asigură urgențele, la nivelul județelor (fiind identificate 32 de județe în care funcționează acestea, la care se adaugă Municipiul București, n.n.).

La rândul său, Colegiul Medicilor Stomatologi din România (în continuare, CMSR) a informat instituția Avocatul Poporului faptul că a întreprins în mod repetat și continuu deficiențele sistemului de

asigurări de sănătate în ceea ce privește asistența stomatologică, precum și lipsa unor programe și strategii naționale pentru acest domeniu și a menționat următoarele:

- potrivit art.2 din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, responsabilitatea asigurării sănătății publice revine Ministerului Sănătății, autorităților de sănătate publică teritoriale și autorităților de sănătate publică din cadrul ministerelor și instituțiilor cu rețea sanitară proprie;

- potrivit art.225 din Legea nr.95/2006, drepturi speciale în sistemul public de asigurări de sănătate, inclusiv pentru asistență stomatologică, au fost acordate unor anumite categorii de persoane, care sunt în realitate și cele mai afectate categorii de insuficiența fondurilor alocate asistenței stomatologice: **a)** copiii până la vârsta de 18 ani; **b)** tinerii între 18 ani și 26 de ani, dacă sunt elevi, absolvenți de liceu, până la începerea anului universitar, dar nu mai mult de 3 luni, ucenicii sau studenții; **c)** bolnavii cu afecțiuni incluse în programele naționale de sănătate stabilite de Ministerul Sănătății, pentru serviciile medicale aferente bolii de bază a respectivei afecțiuni, dacă nu realizează venituri din muncă, pensie sau din alte resurse; **d)** persoanele fizice cu venituri din pensii și indemnizație socială pentru pensionari, de până la 900 lei/lună inclusiv, indiferent dacă realizează sau nu alte venituri; **e)** toate femeile însărcinate și lăuzele, pentru servicii medicale legate de evoluția sarcinii, iar cele care nu au niciun venit sau au venituri sub salariul de bază minim brut pe țară, pentru toate serviciile medicale; **f)** persoanele cetățeni români, care sunt victime ale traficului de persoane; **g)** persoanele reținute, arestate sau deținute, dacă nu realizează venituri din muncă, pensie sau din alte resurse, care se află în centrele de reținere și arestare preventivă;

- potrivit unui studiu citat de către CMSR, România este statul membru al Uniunii Europene **cu cea mai mare incidență a patologiei carioase**, ocupând ultimul loc în cadrul Uniunii Europene, fondurile alocate pentru asistență medicală stomatologică se situează în România în jurul unui derizoriu 0,4% din FNUASS;

- prin plafonarea fondurilor destinate serviciilor de asistență stomatologică decontate prin sistemul public de asigurări, la aproximativ 1500 lei/lună/medic stomatolog, respectiv 2500 lei/lună/medic stomatolog primar, are loc o epuizare rapidă a acestor fonduri în primele 2-3 zile din luna calendaristică, ceea ce înseamnă **accesul unui număr foarte mic de pacienți la serviciile de asistență stomatologică (s.n.)**;

- lipsa fondurilor acordate a condus la micșorarea continuă a numărului de medici și de cabinete stomatologice în relații contractuale cu CNAS (sub 10%), determinând **reducerea accelerată (s.n.)** a accesibilității serviciilor de asistență stomatologică în special în zonele rurale și cele defavorizate;

- activitățile de asistență stomatologică se desfășoară în proporție de 90% în sector privat, exercitarea profesiei fiind îngreunată de costuri financiare mari și fără niciun ajutor din partea statului;

CMSR menționează mai multe deficiențe constatate pe parcursul stării de urgență, printre care:

- suspendarea aproape totală a activității furnizorilor de servicii în sistemul public de asigurări de sănătate și suspendarea de către casele de asigurări de sănătate județene a contractelor cu cabinetele stomatologice pe perioada stării de urgență a însemnat „imposibilitatea asigurării serviciilor către asigurați, chiar și a celor de urgență”;

- „în anul 2020, luna mai, în plină pandemie, pot fi asigurate intervenții stomatologice de urgență într-un număr de aproximativ 40 de unități sanitare publice, din care 9 (nouă) au organizat cabinete stomatologice în cadrul unităților de primiri urgențe (UPU), unități sanitare publice grupate în 32 de județe din țară și în Municipiul București”;

- CMSR a efectuat, la nivel național și local, prin colegiile teritoriale, numeroase demersuri prin care a solicitat autorităților de stat ajutorul pentru procurarea materialelor sanitare și echipamentelor de protecție necesare, „singurul răspuns primit fiind refuzul întemeiat pe lipsa bazei legale care să reglementeze posibilitatea acordării echipamentelor pentru unitățile sanitare private”;

Potrivit CMSR, creșterea cotei alocate stomatologiei din FNUASS și eliminarea plafonului lunar ar conduce la „lărgirea accesibilității acestor servicii” pentru populație, fiind propuse și: constituirea unui fond de stimulare a redeschiderii activității cabinetelor stomatologice, reglementarea

acordării unui stimulent de risc de biocontaminare, acordarea unor surse de aprovizionare reale și larg accesibile pentru toate tipurile de echipamente și materiale sanitare.

Limitându-ne la aspectele care au legătură cu asigurarea acordării asistenței medicale stomatologice în perioada pandemiei cu COVID-19 - perioadă începută cu starea de urgență și continuată în prezent (cu starea de alertă), rezultă următoarele:

1. Acordarea deficitară a asistenței medicale stomatologice de urgență. În acest sens, potrivit adreselor de răspuns ale Ministerului Sănătății, respectiv CMSR, există 8 (opt) județe în care nu este menționată nicio unitate publică/cabinet privat de medicină dentară care să asigure urgențele, iar dintre cele 32 de județe care le asigură, aproximativ 10 (zece) județe nu au avut posibilitatea acordării asistenței medicale stomatologice de urgență în unități ale sectorului public, ci doar în anumite cabinete private.

În plus, Ordinul ministrului sănătății nr.767 din 8 mai 2020 privind aprobarea condițiilor de funcționare a cabinetelor stomatologice pentru efectuarea intervențiilor stomatologice de urgență, precum și măsurile de prevenție necesare în perioada stării de urgență determinate de epidemia de COVID-19 a venit să reglementeze serviciul stomatologic în stare de urgență, abia la 2 (două) luni de la instituirea acesteia.

2. Nerespectarea drepturilor legale speciale ale categoriilor de pacienți enumerate de dispozițiile art.225 din Legea nr.95/2006, care trebuie să beneficieze de anumite servicii de medicină dentară decontate în procent de 100% de către casele de asigurări de sănătate, ca urmare a plafonării acestor servicii per medic, indiferent de numărul de pacienți.

În ceea ce privește primul aspect semnalat, identificăm următorul cadru legal:

În timpul stării de urgență, a fost emis Ordinul ministrului sănătății nr.767 din 8 mai 2020, anterior menționat.

În starea de alertă, potrivit art.9 pct.4 din Anexa nr.3 a Hotărârii de Guvern nr.394/2020 privind declararea stării de alertă și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, s-a instituit obligația desfășurării activității la nivelul cabinetelor stomatologice și unităților sanitare non-COVID de a organiza activitatea, în condițiile stabilite prin ordinul ministrului sănătății emis în temeiul art. 71 alin. (2) din Legea nr. 55/2020.

În acest sens, a fost emis Ordinul ministrului sănătății nr.828 din 15 mai 2020 privind măsurile de organizare și desfășurare a activității la nivelul cabinetelor stomatologice, la nivelul unităților sanitare non-COVID și al ambulatoriilor de specialitate pe perioada stării de alertă și Ordinul nr.873 din 22 mai 2020 pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului sănătății nr. 828/2020 privind măsurile de organizare și desfășurare a activității la nivelul cabinetelor stomatologice și la nivelul unităților sanitare non-COVID pe perioada stării de alertă.

Revenind la situația deficitară a unităților medicale unde pot fi tratate urgențele stomatologice, menționăm că art.106¹ din Ordinul ministrului sănătății nr.1706/2007 privind conducerea și organizarea unităților și compartimentelor de primire a urgențelor, prevede următoarele:

(1) „în structurile de primire urgență UPU din cadrul spitalelor regionale și județene de urgență vor funcționa și cabinete de medicină dentară, care asigură urgențele medico-dentare: stomatite acute, gingivostomatitele ulceronecronice - spălaturi și colutorii; pulpită acută - pansament calmant, extirpare vitală; parodontită apicală acută - drenaj endodontic/osteotomie transmaxilară; abcese: vestibular, palatinal, parodontal - incizie, drenaj; alveolite - spălaturi, conuri antibiotice, eventual chiuretaj; hemoragie postextractională - toaletă, sutură, eventual chiuretaj sau conformatoare de materiale termoplastice; traumatisme dento-alveolare: luxații, subluxații - reducere, imobilizare fracturi, extracție dentară; pericoronarită, tratament antiinflamator, incizie, drenaj; traumatisme maxilo-faciale - tratament de urgență - hemostază, imobilizări temporare; luxații articulația temporo-mandibulară - reducere și imobilizare.

(2) La nivelul fiecărui județ funcționează un singur cabinet de medicină dentară de urgență în cadrul UPU din structura spitalelor regionale sau județene de urgență din reședința de județ respectivă care se finanțează de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății Publice”.

Potrivit art.108 din același ordin, „*direcțiile de specialitate din Ministerul Sănătății Publice, autoritățile de sănătate publică, conducerile spitalelor și ale UPU și CPU, precum și medicii implicați vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin*”.

În ceea ce privește al doilea aspect identificat, și anume, *nerespectarea drepturilor legale speciale ale categoriilor de pacienți enumerate de dispozițiile art.225 din Legea nr.95/2006, care trebuie să beneficieze de anumite servicii de medicină dentară decontate în procent de 100% de către casele de asigurări de sănătate:*

a) prin Hotărârea de Guvern nr. 362 din 08 mai 2020 a fost prelungit până la 31 decembrie 2020, termenul de aplicare a prevederilor Hotărârii Guvernului nr.140/2018 pentru aprobarea pachetelor de servicii și a Contractului-cadru care reglementează condițiile acordării asistenței medicale, a medicamentelor și a dispozitivelor medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate pentru anii 2018-2019, precum și pentru prorogarea unor termene, *implicit pachetul de servicii de medicină dentară*. Astfel, potrivit art.66 alin.(2) din Contractul-cadru, „suma convenită se stabilește în funcție de numărul de servicii medicale și de tarifele aferente acestora. Condițiile privind contractarea și acordarea serviciilor medicale sunt cele prevăzute în hotărâre și în norme, iar tarifele aferente serviciilor de medicină dentară sunt prevăzute în norme. Suma contractată de medicii dentiști pe an se defalcă pe luni și trimestre și se regularizează trimestrial, conform normelor”.

Potrivit normelor metodologice aprobate prin Ordinul comun al ministrului sănătății și al președintelui CNAS nr.397/836/2018, Anexa nr.15, modalitățile de plată în asistența medicală ambulatorie de specialitate pentru specialitatea medicină dentară se realizează pentru serviciile enumerate expres și limitativ în Anexa nr.14 a aceluiași ordin, iar art.3 reglementează că la stabilirea valorii de contract pentru medicii de medicină dentară/dentiști se au în vedere:

- a) suma alocată fiecărei case de asigurări de sănătate pentru servicii de medicină dentară;
- b) numărul de medici de medicină dentară și dentiști care intră în relații contractuale cu casa de asigurări de sănătate;
- c) gradul profesional. Pentru medicul primar se aplică o majorare de 20%, iar pentru medicul care nu a obținut un grad profesional se aplică o diminuare de 20%;
- d) pentru medicii din mediul rural suma ajustată cu gradul profesional se majorează cu 50%;
- e) *suma orientativă/medic specialist/lună la nivel național este de 2.000 lei/lună. Suma contractată se defalchează pe trimestre și luni (s.n.)*.

În ceea ce privește starea de fapt constatată, rezultă faptul că, pe parcursul stării de urgență, asigurarea urgențelor stomatologice a fost deficitară la nivelul anumitor județe din țară. De asemenea, și ulterior încetării stării de urgență, se menține situația precară a înființării și funcționării cabinetelor de medicină dentară, care asigură urgențele medico-dentare în cadrul structurilor de primire urgență UPU din cadrul spitalelor regionale și județene de urgență, la nivelul mai multor județe din țară, la care se adaugă o insuficientă alocare a fondurilor CNAS necesare respectării dreptului la asistență stomatologică în sistemul public de asigurări de sănătate, acordate unor anumite categorii de persoane, potrivit art.225 din Legea nr.95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Ca urmare, cetățenii sunt lipsiți de ocrotire în ceea ce privește tratarea urgențelor stomatologice, fiind nevoiți să plătească deseori aceste servicii, contrar prevederilor legale.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin.(1) lit.f), art.24 și art.26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Ministrul Sănătății va analiza necesitatea luării tuturor măsurilor necesare privind înființarea și funcționarea cabinetelor de medicină dentară în cadrul structurilor de primire urgență UPU din cadrul spitalelor regionale și județene de urgență, la nivelul fiecărui județ și al Municipiului București;
2. Ministrul Sănătății va analiza necesitatea luării tuturor măsurilor necesare privind respectarea drepturilor categoriilor de persoane prevăzute de art.225 din Legea nr.95/2006, inclusiv prin introducerea criteriului numărului de pacienți în stabilirea plafonului trimestrial decontat de către casele de asigurări de sănătate pentru serviciile medicale dentare prevăzute de Anexa nr.14 din Ordinul nr.397/236/2018;
3. Ministrul Sănătății va informa instituția Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

* ROMÂNIA *

București, 09 iunie 2020

